

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

06.10.2016

м. Полтава

№ 02/97-рш

Справа № 02-02-50/42-2016

**Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції**

Адміністративна колегія Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – територіальне відділення), розглянувши матеріали справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях Державного підприємства «Кременчуцьке лісове господарство» (вул. Шевченка, 41, м. Кременчук, Полтавська область, 39600, код ЄДРПОУ – 00992680) (далі – ДП «Кременчуцький лісгосп») та подання з попередніми висновками Другого відділу досліджень та розслідувань від 23.09.2016 № 02/225-ІІВ,

ВСТАНОВИЛА

Розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 30.08.2016 № 02/49-р розпочато розгляд справи № 02-02-50/42-2016 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях ДП «Кременчуцький лісгосп», передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополюючим становищем на ринку шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

В ході розгляду справи № 02-02-50/42-2016 встановлено наступне.

ДП «Кременчуцький лісгосп» діє на підставі статуту в новій редакції, затвердженого наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 13.07.2011 № 502 та державну реєстрацію змін до установчих документів проведено за номером – 15691050009000087, дата реєстрації – 12.09.2011. Відповідно до статуту підприємство є юридичною особою, веде самостійний баланс, має розрахунковий, валютний та інші рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням.

ДП «Кременчуцький лісгосп» засноване на державній власності, створене відповідно до наказу Міністерства лісового господарства України від 31.10.1991 № 133 «Про організаційну структуру управління лісовим господарством України», належить до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України і входить до сфери управління Полтавського обласного управління лісового та мисливського господарства.

Відповідно до виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців ДП «Кременчуцький лісгосп»:

код ЄДРПОУ – 00992680,

основний вид економічної діяльності за КВЕД – 02.40 Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві, а також 02.20 Лісозаготівлі,

місцезнаходження юридичної особи – 39618, Полтавська область, Кременчуцький район, с. Мала Кохнівка, вул. Лісова, 17 А.

ДП «Кременчуцький лісгосп» має свідоцтво № 200153529 від 16.12.2013 про реєстрацію платника податку на додану вартість.

В ході дослідження, проведеного у відповідності до статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02 за № 317/6605 (надалі – Методика), встановлено наступне.

Визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку.

Відповідно до частини першої статті 17 Лісового кодексу України у постійне користування ліси на землях державної власності для ведення лісового господарства без встановлення строку надаються спеціалізованим державним лісгосподарським підприємствам, іншим державним підприємствам, установам та організаціям, у яких створено спеціалізовані лісгосподарські підрозділи.

Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного становища є ДП «Кременчуцький лісгосп», якому надано у користування 35,4 тис. га із загальної площі лісгосподарських підприємств Полтавської області.

Відповідно до пунктів 2, 3 частини першої статті 19 Лісового кодексу України постійні лісокористувачі мають виключне право на заготівлю деревини та право власності на заготовлену ними продукцію та доходи від її реалізації.

Враховуючи, що реалізація заготовленої деревини здійснюється підприємством за укладеними договорами, то для ДП «Кременчуцький лісгосп», в межах дослідження у справі, **визначено ринок товару** – заготівля деревини в межах закріпленого лісосічного фонду.

В межах Полтавської області ДП «Кременчуцький лісгосп» здійснює заготівлю деревини в таких адміністративних районах:

Лісництво	Перелік сільських (селищних) рад	Лісництво	Перелік сільських (селищних) рад
Кременчуцьке	м. Кременчук Кременчуцький р-н: Потоківська с/р	Ново-Орлицьке	Кобеляцький р-н: Вільховатська с/р Орлицька с/р Радянська с/р
Крюківське	м. Кременчук Кременчуцький р-н: Кам'яно-Потоківська с/р Білецьківська с/р Потоківська с/р	Салівське	м. Горішні Плавні Кременчуцький р-н: Келебердянська с/р Салівська с/р Кобеляцький р-н: Григоро-Бригадирівська с/р
Дмитрівське	м. Горішні Плавні Кременчуцький р-н: Демидівська с/р Запільська с/р Омельницька с/р	Градизьке	Глобинський р-н: Святилівська с/р Бугаївська с/р Пронозівська с/р Градизька с/р

	Рокитнянська с/р Потоківська с/р Бондарівська с/р Дмитрівська с/р		Максимівська с/р Білецьківська с/р Піщанська с/р Недогарківська с/р Ялинцівська с/р
Псільське	<u>Глобинський р-н:</u> Манжеліївська с/р Федорівська с/р Заможненська с/р Землянківська с/р Зубанівська с/р Івано-Селищенська с/р Петрівська с/р Кринківська с/р Куп'єватівська с/р Фрунзівська с/р <u>Козельщинський р-н:</u> Пісківська с/р Приліпківська с/р Хорішківська с/р Говтвянська с/р Мануйлівська с/р	Кобеляцьке	<u>Кобеляцький р-н:</u> Кунівська с/р Червоноквітківська с/р Сухинівська с/р Красненська с/р Жуківська с/р Чорбівська с/р Кіровська с/р Вільхуватська с/р Лучківська с/р
Кишенківське	<u>Кобеляцький р-н:</u> Лучківська с/р Світлогірська с/р Вільхуватська с/р		

В межах Полтавської області на ринку заготівлі деревини також діють ДП «Полтавське лісове господарство», ДП «Гадяцьке лісове господарство», ДП «Лубенське лісове господарство», ДП «Миргородське лісове господарство», ДП «Полтавське лісове господарство», ДП «Новосанжарське лісове господарство», ДП «Пирятинське лісове господарство», ДП «ПДЛП «Полтаваоблагроліс».

Кожен із зазначених суб'єктів господарювання виконує функції, визначені чинним лісовим законодавством, в межах визначених адміністративних територій, наданих у користування. Тобто, *бар'єрами для вступу на ринок заготівлі деревини є адміністративні обмеження*, встановлені законодавством України.

Отже, **географічними межами** ринку визначено територію сільських (селищних) рад Кременчуцького, Кобеляцького, Козельщинського, Глобинського районів, м. Кременчук та м. Горішні Плавні Полтавської області, в межах яких здійснює заготівлю деревини ДП «Кременчуцький лісгосп».

Часовими межами визначено період 2015 року та 1 півріччя 2016 року.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

З урахуванням наведеного, ДП «Кременчуцький лісгосп» протягом періоду 2015 року – 1 півріччя 2016 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку заготівлі деревини в межах закріпленого лісосічного фонду на території сільських (селищних рад) Кременчуцького, Кобеляцького, Козельщинського, Глобинського районів, м. Кременчук та м. Горішні Плавні Полтавської області з часткою 100%.

В ході проведеного дослідження встановлено наступне.

За інформацією, наданою ДП «Кременчуцький лісгосп» листом від 15.06.16 № 393 встановлено наступне.

Ціни на роботи, послуги, товар підприємством встановлюються самостійно. Рішення про встановлення/зміну ціни оформляється відповідним наказом, додатком до якого є ціни на лісопродукцію.

Фактична собівартість лісопродукції калькулюється в розрахунку на знеособлений кубічний метр деревини, без диференціації по сортиментах, породах, сортах і розмірах. Обумовлено це тим, що всі вказані різновидності лісопродукції виготовляються в єдиному технологічному процесі і в готовому вигляді оцінюються по його завершенні.

Формування цін на лісопродукцію провадиться на підставі планово-розрахункової калькуляції собівартості еталона – пиловника соснового 2 сорту діаметром 20-24 см., якому присвоюється коефіцієнт одиниці. Решті сортиментів лісопродукції, у відповідності з їх якісною оцінкою встановлюються інші коефіцієнти, вищі чи нижчі відносно еталона одиниці пиловника.

Формування калькуляції собівартості лісопродукції проводилось Підприємством на підставі Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах лісового господарства України, затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України від 08.11.2002 № 146.

Крім того, було прийнято Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах, що належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України, що затверджені наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 14.05.2013 № 124 (далі – Методичні рекомендації).

Слід зазначити, що Методичні рекомендації не пройшли процедури погодження в органах юстиції та мають відомчий характер.

Відповідно до Методичних рекомендацій до Витрат на збут належать витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг):

– оплата праці та комісійні винагороди торговим агентам та працівникам підрозділів, що забезпечують збут;

- витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетингу);
- витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом;
- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, пов'язаних зі збутом продукції;
- витрати на транспортування, перевалку та страхування продукції, транспортно-експедиційні та інші послуги, пов'язані з транспортуванням продукції, починаючи з навантаження її в автомобільний чи у залізничний транспорт, вартість перевезення продукції до споживача в залежності від умов постачання;
- інші витрати, пов'язані із збутом продукції.

Витрати на збут прямо відносяться до відповідних видів продукції. У разі неможливості такого віднесення вони можуть розподілятися між окремими видами продукції виходячи з виробничої собівартості продукції.

Також відповідно до Методичних рекомендацій, на які посилається ДП «Кременчуцький лісгосп», визначено, що при заготівлі і реалізації лісопродукції в лісгоспах формуються на неї вільні планово-розрахункові ціни, залежно від умов поставки продукції (видів франко), у тому числі: франко-лісосіка, франко-верхній склад, франко-нижній склад, франко-склад споживача та франко-кордон.

Згідно із вказаним ДП «Кременчуцький лісгосп» розраховано дві калькуляції на пиловник хвойний (еталон) франко-верхній та франко-нижній склад.

За даними калькуляції собівартості пиловника хвойних порід 2 сорту діаметром 20-24 см/1 куб.м на умовах поставки франко-нижній склад виробника **відпускна ціна**
з 01.01.2015 становила 656,00 грн. (витрати на збут 51,93 грн. або 9,9 % до витрат в цілому),
з 01.07.2015 становила 725,00 грн. (витрати на збут 52,40 грн. або 9,9 % до витрат в цілому),
з 01.10.2015 становила 798,00 грн. (витрати на збут 57,71 грн. або 9,9 % до витрат в цілому),
з 01.01.2016 становила 1116,00 грн. (витрати на збут 80,52 грн. або 9,5 % до витрат в цілому).

Протягом періоду 2015 року – 1 півріччя 2016 року найбільший вплив на собівартість лісопродукції в калькуляціях пиловника хв. п. 2 с. на умовах поставки франко-нижній склад до всіх витрат на заготівлю лісопродукції мали такі складові (витрати):

- сировина, матеріали (попнева плата) – 14,9 % (на 01.01.15) та 12,9 % (на 01.01.16);
- паливо, енергія на технологічні цілі – 7,4 % (на 01.01.15) та 5,0 % (на 01.01.16);
- основна заробітна плата – 12,3 % (на 01.01.15) та 8,7 % (на 01.01.16);
- загальновиробничі витрати – 17,4 % (на 01.01.15) та 34,0 % (на 01.01.16);
- інші виробничі витрати – 11,5 % (на 01.01.15) та 7,8 % (на 01.01.16);
- витрати на збут – 9,9 % (на 01.01.15) та 9,9 % (на 01.01.16).

За даними калькуляції собівартості пиловника хв. п. із розрахунку на 1 куб. м франко-нижній склад за період 2015 – 1 півріччя 2016 р.р.

Статті витрат та інші показники	3 01.01.15	3 01.07.15	3 01.10.15	3 01.01.16	3 01.05.16
Сировина, матеріали (попнева плата)	78,24	78,24	78,24	109,54	109,54
Зворотні відходи (вираховується)					
Покупні матеріали, комплектуючі					
Паливо, енергія на технологічні цілі	38,74	40,65	44,67	42,04	42,04
Основна заробітна плата	64,53	64,53	73,89	73,83	83,30
Додаткова заробітна плата	17,86	17,86	20,28	20,27	22,92
Соціальні заходи	29,91	29,91	34,18	20,70	23,37
Утримання, експлуатацію устаткування	29,62	29,62	33,92	47,62	53,73
Загальновиробничі витрати	91,05	91,05	104,26	287,86	324,79
Витрати на лісове господарство за власні кошти	12,06	12,06	12,06	26,59	26,59
Інші виробничі витрати	60,18	62,14	67,66	65,69	69,15
Виробнича собівартість	422,19	426,06	469,16	694,14	755,42
Адміністративні витрати	49,43	49,43	56,60	72,06	81,30
Витрати на збут	51,93	52,40	57,71	80,52	87,63
Всього витрат	523,55	527,89	583,46	846,72	924,35
Прибуток, грн.	23,12	76,28	81,54	83,28	5,65
Рентабельність, %	4,4	14,4	14,0	9,8	0,6
Оптова ціна	546,67	604,17	665,00	930,00	930,00
ПДВ	109,33	120,83	133,00	186,00	186,00
Відпускна ціна	656,00	725,00	798,00	1116,00	1116,00

Отже, рівень зростання вартості заготівлі лісопродукції станом на 01.01.2016 підвищився порівняно із 01.01.2015 із 656,00 грн./куб.м до 1116,00 грн./куб.м, або на 70,12 %. При цьому, виробнича собівартість заготівлі 1 куб.м лісопродукції за такий же період зросла на 64,41 %.

Слід зазначити, що на підприємстві також розраховано калькуляції на пиловник хв. п. 2 с. д. 20-25 см франко-верхній склад, які відрізняються від франко-нижнього складу відсутністю витрат по статті «Інші виробничі витрати» та «Витрати на збут» порівняно з франко-нижнім складом.

Враховуючи вищевказане, відпускна ціна на пиловник еталон розрахована на підставі складеної калькуляції собівартості заготівлі лісопродукції за відповідний попередній період по фактичних витратах підприємства.

Аналізом складу витрат на збут (фактичних), наданих ДП «Кременчуцький лісгосп» листом від 15.06.16 № 393 встановлено, що основними елементами витрат на збут, питома вага яких у структурі калькуляції собівартості заготівлі лісопродукції за даними 2015 року та 5 місяців 2016 року складала 9,5 % (2015р.) та 9,9 % (5 м. 2016р.), були транспортні витрати – 74,7 % та 78,0 %, витрати на оплату праці та соц. заходи – 10,6 % та 9,0 %.

Розшифровка витрат за елементами калькуляції «Витрати на збут» у калькуляції собівартості заготівлі лісопродукції за 2015 – 5 місяців 2016 р.р.:

№	Статті витрат	2015 рік (тис. грн.)	5 міс. 2016 рік (тис. грн.)
---	---------------	----------------------	-----------------------------

п/п		Плановий	Фактичний	Плановий	Фактичний
1	Транспортні витрати	909,00	940,10	492,00	476,00
2	Витрати на зберігання та упаковку	50,00	36,00	22,00	20,00
3	Витрати на оплату праці та соц. заходи	216,00	133,00	70,00	55,00
4	Витрати на утримання основних засобів	81,00	83,00	58,00	44,00
5	Інші витрати на збут (митні послуги, тощо)	84,00	67,00	33,00	15,00
	Всього	1340,00	1259,10	675,00	610,00

Зокрема, як було повідомлено ДП «Кременчуцький лісгосп» листом від 19.08.16 № 521 на вимогу територіального відділення від 09.08.16 № 02/3074:

- до статті «Транспортні витрати», що входить до статті «Витрати на збут» входять витрати на оплату послуг спеціалізованих транспортно-експедційних та посередницьких організацій;

- до статті «Інші витрати на збут», що входить до статті «Витрати на збут» відносяться витрати на отримання карантинних сертифікатів, оплата митних, фітосанітарних та поштових послуг, пов'язаних зі збутом продукції.

ДП «Кременчуцький лісгосп» листом від 07.09.2016 № 559 надано копії підтверджуючих документів щодо витрат, які входять до елементу калькуляції «Витрати на збут», а саме:

- копію договору № 4031 від 01.08.2010 з ДП «Південна залізниця» ВП «Полтавська механізована станція навантажувально-розвантажувальних робіт» на надання транспортно – експедційного обслуговування, яке включає завантажувально – розвантажувальні роботи, послуги по складанню продукції перед відправленням, надання коду платника тощо;

- копії договорів № 452/144 від 07.05.2015 та № 452/1 від 20.12.2015 з ТОВ «УПІ-МАГІСТРАЛЬ» на надання послуг з організації виконання транспортно-експедційних послуг, пов'язаних з перевезеннями вантажів вказаних клієнтом по лініях залізниць України, СНД і Західної Європи;

- копії договорів № 09/138/72 від 06.03.2015 та № 09/208/200 від 27.04.2016 з Кременчуцьким міськрайонним відокремленим підрозділом лабораторних досліджень Державної установи «Полтавський обласний лабораторний центр Держсанепідемслужби України» на надання послуг по вимірюванню питомої активності природних і штучних радіонуклідів у пробах деревини, пиломатеріалів та виробів з деревини з використанням гамма-спектрометру (радіологічні показники);

- копія договору № 20-01/15/33 від 05.01.2015 з ФОП Гавва Л.А. про надання послуг з організації доставки зразків об'єктів регулювання, що належать замовнику до Державної установи «Полтавської обласної фітосанітарної лабораторії» м. Полтава та отримання висновків фітосанітарних експертиз з наступною доставкою останніх за реквізитами замовника;

- копію договору № 8278 від 20.10.2008 з підприємством «Південна залізна дорога» на надання робіт по комплексному транспортно-експедційному обслуговуванню згідно заявки замовника.

Також до вищевказаних договорів надано по декілька копій рахунків на оплату, актів виконаних робіт тощо згідно яких надавались послуги по вказаних договорах.

Наприклад, згідно акту № 464 від 31.07.2015 виконаних робіт по договору № 452/1 від 20.12.2015 між ТОВ «УПІ-МАГІСТРАЛЬ» та ДП «Кременчуцький лісгосп» підтверджено виконання доручення по оплаті транспортування по території УЗ в липні 2015 року вагонів, згідно звіту експедитора на суму 126 455,89 грн.

Відповідно до рахунку на оплату № 207 від 26.04.2016 згідно договору № 20-01/15/33 від 05.01.2015 між ФОП Гавва Л.А. та ДП «Кременчуцький лісгосп» були надані ФОП Гавва Л.А. наступні послуги – послуга з організації доставки зразків об'єкту регулювання у сфері карантину

рослин до лабораторії держінспекції з карантину рослин (м. Полтава) в кількості 1 шт. на суму 275,00 грн. та послуга по отриманню висновку фітосанітарної експертизи в кількості 10 шт. на суму 350,00 грн.

Також, ДП «Кременчуцький лісгосп» в листі від 07.09.2016 № 559 вказано, що карантинні сертифікати отримуються за вимогою покупця, переважно для відправлення лісопродукції залізничним транспортом, а також при реалізації на умовах вивозу продукції зі складу продавця транспортом покупця (самовивіз) замовлення карантинного сертифікату здійснюється відповідно покупцями. Оскільки доставка продукції здійснюється шляхом самовивозу в межах Полтавської області, карантинні сертифікати не отримуються. Тобто, не всім споживачам потрібні карантинні сертифікати.

В ході дослідження встановлено, що поставка лісопродукції вітчизняним покупцям за договорами купівлі-продажу відбувалась як транспортом замовника (покупця) та за його рахунок зі складу продавця (самовивіз), так і залізничним транспортом з відшкодуванням покупцями продавцю транспортних витрат та транспортом продавця.

Наприклад. Реалізація лісопродукції на умовах самовивозу автомобілями покупців відбувалась за такими договорами:

договір купівлі-продажу від 26.04.16 № 164, укладений з ТОВ «ПРОМ-ІННОВАЦІЯ» (м. Дніпропетровська) на поставку техсировини для ВТП (тополя);

договір купівлі-продажу від 17.03.16 № 115, укладений з ФОП Троян І.Г. (с. Ключівка, Новосанжарський р-н, Полтавська обл.) на поставку пиловника сосна, буд лісу, техсировини для ВТП;

договір купівлі-продажу від 30.03.15 № 106, укладений з ФОП Прядко М.І. (м. Комсомольськ, Полтавська обл.) на поставку техсировини для ВТП;

договір купівлі-продажу від 12.08.15 № 281, укладений з ДП «Валтіс» (м. Комсомольськ, Полтавська обл.) на поставку техсировини для ВТП;

договір купівлі-продажу від 28.08.15 № 295, укладений з ТОВ «АРНІКА СТ» (с. Кишеньки, Кобеляцький р-н, Полтавська обл.) на поставку техсировини для ВТП.

Реалізація лісопродукції на умовах перевезення залізничним транспортом з відшкодуванням покупцями продавцю транспортних витрат, витрат по отриманню сертифіката (карантинні процедури), витрати на реквізит (проволка, доска) відбувалась за такими договорами:

договір купівлі-продажу від 31.08.15 № 323, укладений з ПП «Екотехсервіс» (м. Запоріжжя) на поставку пиловника соснового та мл;

договір купівлі-продажу від 10.12.14 № 503, укладений з ТОВ «Фішер-Мукачево» (м. Мукачево, закарпатська обл.) на поставку фансировина для лушення та техсировина для ВТП;

договір купівлі-продажу від 26.11.15 № 450, укладений з ТОВ «Брянківська вугільна компанія» (м. Маріуполь, Донецька обл.) на поставку пиловника сосна та сировини для кріпильних робіт;

договір купівлі-продажу від 31.08.15 № 32, укладений з ТОВ «Мікротехсервіс» на поставку підтоварника шп.п., сировини для кріпильних робіт;

договір купівлі-продажу від 10.12.14 № 501, укладений з ПП «Євро-Мет-Ресурс» (сmt. Калинівка, Васильківський р-н, Київська обл.) на поставку пиловника мл.;

договір купівлі-продажу від 31.08.15 № 321, укладений з ТОВ «Промислова група «Омега» (м. Запоріжжя) на поставку половника;

договір купівлі-продажу від 21.05.15 № 202, укладений з ПП «Екотехсервіс» (м. Запоріжжя) на поставку половника;

договір купівлі-продажу від 10.03.15 № 66, укладений з ТОВ «Кроно-Україна» (м. Кам'яна-Бузька, Львівська обл.) на поставку дров паливних.

У комплекті товаросупровідних документів до вказаних договорів містяться рахунки на такі послуги:

- карантинні послуги по отриманню сертифіката;
- провізна плата;
- послуги ДП УТЛЦ;
- доска хв. П. III с.;
- подача і забирання вагонів;
- користування вагоном;
- проволка;
- додаткові ж/д послуги (навантаження деревини).

Разом з тим, до собівартості половника (еталона) включено витрати на збут, зокрема, транспортні витрати, інші витрати на збут (отримання карантинних сертифікатів).

Враховуючи зазначене, споживачі лісопродукції за транспортні витрати (вивезення товару), отримання карантинних сертифікатів оплачують двічі: у відпускній ціні із розрахунку на 1 куб. м пиловника та за фактично понесені витрати, відповідно до виставленого рахунку.

Доказом наведеного є рахунки, у яких вказано вартість пиловника чи іншого товару та до них додаткові окремі рахунки на вартість витрат (подача і забирання вагонів, користування вагоном, провізна плата, карантинні процедури по триманню сертифіката та інші): від 08.10.15 № 317 (ПП «Екотехсервіс»), від 19.03.15 № 80а (УАП «Фішер-Мукачево»), від 17.04.15 № 114а (ТОВ «Еколіс»), від 24.02.16 № 70а (ТОВ «Брянківська вугільна компанія»), від 14.11.15 № 361а (ТОВ «Промислова група «Омега»).

Крім того, споживачі, які отримують лісопродукцію на умовах самовивозу (з франко-нижнього складу продавця), також необґрунтовано сплачують за транспортні витрати, хоча взагалі цією послугою не користуються (договір купівлі-продажу від 28.08.15 № 295, укладений з ТОВ «АРНІКА СТ» (с. Кишеньки, Кобеляцький р-н, Полтавська обл.).

Відповідно до договору купівлі-продажу від 28.08.15 № 295, укладеного ДП «Кременчуцький лісгосп» з ТОВ «АРНІКА СТ» (с. Кишеньки, Кобеляцький р-н, Полтавська обл.) та товаротransпортних накладних при перевезенні деревини автомобільним транспортом (ТТН-ліс), наданих до договору, було закуплено та поставлено техсировини для ВТП хв.п. кількістю 18,059 куб.м (ціна 300,00 грн./куб.м) на загальну суму 5 417,70 грн. за ціною франко-нижнього складу. В ціні одиниці продукції враховано витрати на збут у розмірі 29,78 грн. ((витрати на збут в еталоні 52,40 грн. + 14,4% рентабельності + ПДВ) x коефіцієнт встановлений для техсировини відповідно до еталона 0,414)), які були сплачені ТОВ «АРНІКА СТ» в загальній сумі – 537,80 грн. (18,059 куб.м x 29,78 грн.), які включають витрати на транспортування, витрати на отримання карантинного сертифікату та інші витрати на збут. Тобто, ТОВ «АРНІКА СТ» при здійсненні самовивозу продукції сплачено ДП «Кременчуцький лісгосп» за послуги, якими товариство не користувалось, зокрема, за транспортні послуги та за отримання карантинного сертифікату, що підтверджується накладними до договору.

Враховуючи вищевикладене, дії ДП «Кременчуцький лісгосп» щодо включення до складу витрат на збут при формуванні калькуляції собівартості заготівлі лісопродукції (із розрахунку на знеособлений кубічний метр деревини) транспортних витрат, інших витрат на збут (отримання карантинних сертифікатів) є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

На подання з попередніми висновками від 23.09.2016 № 02/225-ПВ у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях ДП «Кременчуцький лісгосп», яке було

направлено із супровідним листом від 23.09.2016 № 02/3469 до ДП «Кременчуцький лісгосп», підприємством повідомлено наступне.

ДП «Кременчуцький лісгосп» листом від 30.09.2016 № 596 надало до територіального відділення наступні зауваження та заперечення на подання з попередніми висновками.

Відносно твердження, що ДП «Кременчуцький лісгосп» займає монопольне становище на ринку заготівлі деревини на території сільських (селищних) рад Кременчуцького, Кобеляцького, Козельщинського, Глобинського районів, м. Кременчук та м. Горішні Плавні Полтавської області повідомляємо та зауважуємо, що дане твердження не є об'єктивним, оскільки наше підприємство не займає монопольне становище на ринку лісопродукції тому, що у суб'єктів господарювання, які закуповують лісопродукцію у нашого підприємства є вільний вибір постачальників.

Даний висновок вбачається із того факту, що на щоквартальних аукціонах із продажу необробленої деревини беруть участь покупці – суб'єкти господарювання із різних регіонів України.

Дане твердження підприємства не відповідає дійсності з наступних підстав.

По – перше, відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02 за № 317/6605 (надалі – Методика), в межах дослідження у справі, визначено ринок товару – заготівля деревини в межах закріпленого лісосічного фонду, а не ринок лісопродукції чи реалізації деревини як зазначає підприємство у своєму листі.

Тобто, матеріалами справи доведено, що ДП «Кременчуцький лісгосп» протягом періоду 2015 року – 1 півріччя 2016 року займає монопольне (домінуюче) становище **на ринку заготівлі деревини в межах закріпленого лісосічного фонду** на території сільських (селищних) рад Кременчуцького, Кобеляцького, Козельщинського, Глобинського районів, м. Кременчук та м. Горішні Плавні Полтавської області з часткою 100%.

По – друге, слід наголосити, що ДП «Кременчуцький лісгосп» взагалі плутає зовсім різні ринки товарів, зокрема, ринок заготівлі деревини в межах закріпленого лісосічного фонду з ринком реалізації деревини.

Щодо прямих договорів повідомляємо, що згідно ст. 627 Цивільного кодексу України – «Сторони є вільними в укладанні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості».

Вказане твердження взагалі не стосується викладених обставин та висновків у даному рішенні, оскільки територіальним відділенням в описово – мотивувальній частині рішення приведено опис умов договорів купівлі – продажу за якими ДП «Кременчуцький лісгосп» реалізує деревину споживачам для того, щоб показати процес проходження деревини до споживача (причинно – наслідковий зв'язок з процесом заготівлі деревини та реалізацією деревини в подальшому) та жодним чином не стверджує про неправильність умов договору чи неправомірність їх укладання з будь-ким.

Враховуючи вищевикладене, дані умови виключають можливість ДП «Кременчуцький лісгосп» займати монопольне становище на ринку, оскільки по-перше – на даному ринку у лісгоспу присутні конкуренти, а по-друге – наше підприємство не може не зазнавати значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо збуту лісопродукції, окрім того відсутні бар'єри для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявність будь-яких пільг у нашого підприємства відсутня.

Зазначене спростовується наступним.

По – перше, в межах дослідження у справі, визначено ринок товару – заготівля деревини в межах закріпленого лісосічного фонду. Відповідно до частини першої статті 17 Лісового кодексу України у постійне користування ліси на землях державної власності для

ведення лісового господарства без встановлення строку надаються спеціалізованим державним лісогосподарським підприємствам, іншим державним підприємствам, установам та організаціям, у яких створено спеціалізовані лісогосподарські підрозділи.

Відповідно до пунктів 2, 3 частини першої статті 19 Лісового кодексу України постійні лісокористувачі мають **виключне право на заготівлю деревини** та право власності на заготовлену ними продукцію та доходи від її реалізації.

Тобто, інші державні лісові господарства Полтавської області не є конкурентами один одному на ринку заготівлі деревини в межах закріпленого лісосічного фонду так, як кожен з них виконує функції визначені чинним лісовим законодавством, в межах визначених адміністративних територій, наданих у користування.

По – друге, бар'єрами для вступу на ринок заготівлі деревини є адміністративні обмеження, встановлені законодавством України, зокрема, відповідно до пунктів 2, 3 частини першої статті 19 Лісового кодексу України постійні лісокористувачі мають **виключне право на заготівлю деревини** та право власності на заготовлену ними продукцію та доходи від її реалізації. Тобто, заготівлю деревини в межах закріпленого лісосічного фонду за ДП «Кременчуцький лісгосп» здійснює лише саме підприємство.

По – третє, висновок про наявність чи відсутність монопольного (домінуючого) становища може бути здійснено лише за результатами спеціального дослідження. Таке дослідження проводиться виключно органом Антимонопольного комітету України в порядку, передбаченому Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, затвердженою розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 N 49-р, розробленою відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

По – четверте, відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.

Тобто, у разі незгоди суб'єкта господарювання з монопольним (домінуючим) становищем на ринку, йому потрібно довести, що він зазнає значної конкуренції. ДП «Кременчуцький лісгосп» не надано жодних доказів, що він зазнає значної конкуренції на ринку заготівлі деревини в межах закріпленого за ним лісосічного фонду на території сільських (селищних) рад Кременчуцького, Кобеляцького, Козельщинського, Глобинського районів, м. Кременчук та м. Горішні Плавні Полтавської області наданих йому в користування. Крім того, враховуючи бар'єри вступу на ринок, адміністративні обмеження, встановлені законодавством, ніхто окрім ДП «Кременчуцький лісгосп» не може здійснювати заготівлю деревини в межах закріпленого за ним лісосічного фонду.

Стосовно формування калькуляції собівартості заготівлі лісопродукції повідомляємо, що підприємством буде враховано всі недоліки та пропозиції щодо складання калькуляції на пиловник еталон, а також не включати до елементів витрат витрати на збут по франко-нижньому складу, а саме транспортні витрати, витрати на зберігання та упаковку та інші витрати (митні послуги, послуги по отриманню сертифікатів), а виставляти їх окремим рахунком для споживача.

Враховуючи наведене твердження, ДП «Кременчуцький лісгосп» фактично погоджується з висновками викладеними у рішенні територіального відділення щодо визнання дій ДП ДП «Кременчуцький лісгосп» щодо включення до складу витрат на збут при формуванні калькуляції собівартості заготівлі лісопродукції (із розрахунку на знеособлений кубічний метр деревини) транспортних витрат, інших витрат на збут (отримання карантинних сертифікатів) порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку. Також підприємство зазначає, що всі недоліки та пропозиції будуть враховані.

Слід зазначити, що господарська діяльність передбачає вивчення ринку певного товару, а тому суб'єкти господарювання мають усвідомлювати можливість настання певного обмеження їхньої діяльності, зокрема у вигляді заборони зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку, та відповідальності за порушення приписів законодавства про захист економічної конкуренції.

Інших зауважень та заперечень, які б спростовували висновки територіального відділення, викладені у рішенні, ДП «Кременчуцький лісгосп» не надано.

Крім того, ДП «Кременчуцький лісгосп» (вх. № 02/3687 та № 02/3688 від 06.10.16) надано калькуляції на пилownik хвойний (еталон) станом на 03.10.2016, що розраховані на економічно-обґрунтовано рівні.

Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Дохід (виручка) ДП «Кременчуцький лісгосп» від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2015 рік становить 16 188 148,00 грн. згідно податкової декларації з податку на прибуток підприємств.

При визначенні розміру штрафу, враховано, що:

- порушення припинено;
- порушення законодавства про захист економічної конкуренції вчинено вперше;
- ДП «Кременчуцький лісгосп» співпрацювало з територіальним відділенням в ході розгляду справи, шляхом своєчасного та повного надання інформації.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 49, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 зі змінами та доповненнями, пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22 липня 1998 року за №471/2911, адміністративна колегія Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що ДП «Кременчуцький лісгосп» займає монополюне (домінуюче) становище на ринку заготівлі деревини в межах закріпленого лісосічного фонду на території сільських (селищних) рад Кременчуцького, Кобеляцького, Козельщинського, Глобинського районів, м. Кременчук та м. Горішні Плавні Полтавської області за підсумками діяльності у період 2015 року – 1 півріччя 2016 року з часткою 100%.

2. Визнати дії ДП «Кременчуцький лісгосп» щодо включення до складу витрат на збут при формуванні калькуляції собівартості заготівлі лісопродукції (із розрахунку на знеособлений кубічний метр деревини) транспортних витрат, інших витрат на збут (отримання карантинних сертифікатів) порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на

ринку шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане в пункті 2 цього рішення, відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накласти на ДП «Кременчуцький лісгосп» штраф у розмірі 68 000,00 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України є обов'язковими до виконання.

Особа, на яку накладено штраф за рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу.

Протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення комітету документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії

В.М. Оніщенко